

Velkommen til fagdagar om sosialtenestelova

Fylkesmannen i Vestland

02.10.2019

Dagens program 26. september

08:30 til 09:45	Klage og barneperspektivet
09:45 til 10:00	Pause
10:00 til 11:00	Råd og rettleiing, IP v/ Øystein Breirem Jacobsen
11:00 til 11:15	Pause
11:15 til 12:30	Aktivitetsplikt v/ Linda Kråkenes
12:30 til 13:30	Lunsj og heimreise

5 Klage

- Veiledning til klager
- Krav til form og innhold i klagen
 - Innhold og signatur
 - Feil og mangler
- Klagen må være fremmet innen fristen
 - 3 uker
 - Oversittelse av fristen

- Nav-kontorets behandling av klagen
 - Tidsbruk
 - Hva skal Nav vurdere?
 - Innhenting av opplysninger
- Mulige utfall av klageforberedelsen
- Fylkesmannens myndighet

Barneperspektivet – lettare sagt enn gjort?

Mange brukarar av Nav er foreldre – avgjerdene Nav tar får konsekvensar for barn og unge

Barnekonvensjonen

- Gjeld som norsk lov
- Barnets beste
- Barnets rett til å bli høyr
- Rett til sosiale trygdeytingar
- Rett til ein tilstrekkeleg levestandard

Barneperspektivet i Nav handlar om å:

- ivareta barn i samsvar med barnekonvensjonen og lover som regulerer arbeid i Nav
- sjå, vurdere og ta omsyn til barnas situasjon og barnets beste i saksbehandling, i oppfølging, i kartlegging, i avklaring og i rettleiing
- etterstrebe å få barnas behov, meining og ønskjer fram – gjennom samtalar med foreldra og gjennom å oppfordre foreldra til å snakke med barna
- sjå heile mennesket – inkludert brukarens barn og familie

Ved å sikre at barnas situasjon er godt ivaretatt, gjer Nav brukaren betre i stand til å fokusere på eigen prosess mot t.d. arbeid.

Barneperspektivet i sosialtenestelova

- Nav er det siste sikringsnettet – også for barna
- Tidleg innsats er viktig for å forebygge sosiale problem
- Barn og unge skal ha ein levestandard og livsvilkår som er tilstrekkeleg for fysisk, psykisk, åndeleg og sosial utvikling
- Nav har eit lovpålagt ansvar for å spørje om barnas situasjon og kartlegge deira behov
- Nav skal samarbeide med foreldre og offentlege tenesteytarar for å sikre barna best moglege vilkår for utvikling, inkludering og skulegong

Barnefattigdom

- «Ein barndom varer livet ut»
- Fattigdom: mangel på mat, klede og tak over hovudet, men også det å mangle moglegheit for å delta sosialt på lik linje med resten av samfunnet
- Eit aukande tal barn lever i familiar med vedvarande låg inntekt
- Risiko for fattigdom er m.a.: innvandrarbakgrunn, einslege forsørgjarar, låg utdanning, foreldre utan yrkestilknyting

«Daglig møter jeg barn med atferdsvansker som er uroet for familiens økonomi.

Jeg lurер ofte på hvordan hverdagens deres kunne blitt hvis foreldrene fikk en inntekt det går an å leve av.»

Sitat fra Ingvild Tisløv, psykolog i Bufetat

Nav må vurdere barns beste

Januar 2019:

Artikkel på Fylkesmannens nettside

[https://fylkesmannen.no/vestland/
helse-omsorg-og-sosialtenester/
okonomisk-sosialhjelp/
nav-ma-vurdere-barns-beste/](https://fylkesmannen.no/vestland/helse-omsorg-og-sosialtenester/okonomisk-sosialhjelp/nav-ma-vurdere-barns-beste/)

Funn frå tilsyn

- Kvar blir det av barna?
- Gløymer kommunen barn og unge i møte med økonomisk vanskelegstilte familiar?
- Er det ikkje vanleg å ha samtalar med søkjarane?
- Blir barnas livssituasjon og behov kartlagt?
- Blir det gjort individuelle vurderingar?
- Styrer kommuneleiinga godt nok?

«NAV har ikke vært flinke nok til å se barna i vurderingen av sosialhjelp. Jeg har nettopp vært i Moss der de har innført barnekonvensjonen i NAV, og de ansatte melder om en aha-opplevelse.»

Solveig Horne, september 2015 til NRK

Tips og hjelpemiddel

www.helsetilsynet.no

[https://www.bufdir.no/Statistikk og analyse/](https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/)

<https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/innsiktsartikler/fns-barnekonvensjon/id2519764/>

<https://www.lnu.no/2017/09/26/i-dag-har-vi-lansert-barnas-rapport-til-fn/>

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kunnskap/Analyser+fra+NAV/Analyser/Gjennomgang+av+sosiale+tjenester+for+langtidsmottakere+av+%C3%B8konomisk+sosialhjelp>

Navet: Sosiale tjenester - barn og ungdom

T.d. kartlegging av barneperspektivet i NAV

Korleis sikre barns rettar?

Gode grep?

Gode verktøy?

Ulike problemstillingar §§ 18 og 19

Opplysning, råd og rettleiing

- Løse eksisterende sosiale problemer, og
- å forebygge at slike problemer oppstår
- sammenheng med formålsbestemmelsen, forsvarlig saksbehandling
- går lenger enn alminnelig veiledningsplikt
- uavhengig av andre tjenester
- helhetlig fokus på tjenestemottakers livssituasjon; arbeid og aktivitet, helse, fritid, hjemmesituasjon, omsorgsoppgaver, boligforhold, nettverk og økonomi
 - behov for deltakelse i SFO, fritidsaktiviteter
- rett på vedtak
- Nav-kontoret skal ikke opptre som alminnelig rådgiver utenfor eget fagområde

Individuell plan

- verktøy og en metode for samarbeid mellom tjenestemottaker og tjenesteapparatet for personer som har behov for langvarige og koordinerte tjenester og deltakere i KVP
- helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud
- rettighet
- en tjenesteyter har koordineringsansvar
- samarbeid med tjenestemottaker, kartlegge mål, ressurser og behov
- samarbeid med andre tjenesteytere, kun en IP, samtykke
- gir ikke i seg selv rettigheter
- Forskrift inntatt i rundskrivet

Aktivitetsplikt

Formålet med aktivitetsplikt

- Å styrke stønadsmottakers muligheter for overgang til arbeid, utdanning eller bli selvforsørget
- Skal bidra til å motivere og påvirke stønadsmottaker til å komme seg ut av en vanskelig livssituasjon
- Det er særlig viktig at unge kommer seg raskt ut i aktivitet som kan hjelpe de ut av en passiv tilværelse

Særlig om vilkår ved tildeling av økonomisk stønad

- Når kan det settes vilkår?
 - Nav-kontoret må foreta en individuell vurdering
 - Utgangspunktet er samarbeid
- Stiller strenge krav til saksbehandlingen
 - (...) Avgjørelse om å sette vilkår skal fremgå av vedtaket om tildeling av økonomisk stønad. Vilkår skal begrunnes og det må tydelig fremkomme av vedtaket hva plikten innebærer, hva som kreves for at plikten skal anses oppfylt og hva som kan bli konsekvensene av eventuelle brudd på vilkårene (...), se rundskrivet punkt 4.20.1.1.

§ 20 a. Bruk av vilkår for personer under 30 år

Det skal stilles vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år, med mindre tungtveiende grunner taler mot det. Det kan også stilles andre vilkår for tildeling av økonomisk stønad, inkludert vilkår etter § 25.

Vilkårene må ha nær sammenheng med vedtaket. De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottakeren eller begrense hans eller hennes handle- og valgfrihet på en urimelig måte. Vilkårene må heller ikke være i strid med andre bestemmelser i loven her eller i andre lover.

Ved brudd på vilkår kan det fattes vedtak om at stønaden reduseres, forutsatt at det i vedtaket om stønad er informert om muligheten for slik reduksjon. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om reduksjon av stønaden.

Hovedregelen er aktivitetsplikt for alle under 30 år

*«Det **skal** stilles vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år, med mindre tungtveiende grunner taler mot det.»*

Unntak ved tungtveiende grunner

«Det skal stilles vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år, med mindre tungtveiende grunner taler mot det.»

Vilkårene

«Det skal stilles vilkår om aktivitet...»

«Det kan også stilles andre vilkår...»

«Vilkårene må ha nær sammenheng med vedtaket. De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottakeren eller begrense hans eller hennes handle- og valgfrihet på en urimelig måte. Vilkårene må heller ikke være i strid med andre bestemmelser i loven her eller i andre lover.»

Vedtak og klage

Vedtak:

Innvilget økonomisk stønad
etter sotjl. § 18 for perioden
1/1-31/1.

Vilkår om aktivitet etter § 20
a..

Ved brudd på vilkår...

Vedtak:

Innvilget økonomisk stønad
etter sotjl. § 18 for perioden
1/1-31/1.

Vilkår om aktivitet etter § 20
a..

Ved brudd på vilkår...